

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS darbības programma

2005. – 2009.gadam

Latvijas Nedzirdīgo savienības (LNS) 16.kongress, vispusīgi izanalizējis un novērtējis situāciju valstī un nedzirdīgo cilvēku sociālo stāvokli, uzskata, ka LNS galvenie uzdevumi turpmākajos četros gados būs:

- **LNS finanšu stāvokļa stabilizācija un uzlabošana,**
- **LNS organizatoriskās struktūras nostiprināšana un optimizēšana,**
- **sociālās rehabilitācijas pasākumu veikšana** sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām.

Pašreizējais nedzirdīgo cilvēku stāvoklis valstī pieprasa uzlabot LNS un tās struktūrvienību darbu, maksimāli **veicinot** patstāvību, atbildību par pieņemtajiem lēmumiem, darbinieku profesionalitāti un nedzirdīgo jaunās paaudzes izglītošanu. Mērķis, kura sasniegšanai turpmākajos gados LNS jāvelta visas pūles, ir nedzirdīgo cilvēku sociālā rehabilitācija. Tā sasniegšanai LNS 16.kongress nosprauž sekojošus

DARBĪBAS PAMATVIRZIENUS.

1. LNS organizācijas nostiprināšana.

- 1.1. Censties iesaistīt LNS darbā jaunus izglītotus, enerģiskus biedrus.
- 1.2. Veikt regulāras apmācības LNS kapacitātes paaugstināšanai.
- 1.3. Pilnveidot un attīstīt reģionālo biedrību sadarbību ar vietējām pašvaldībām.
- 1.4. Uzlabot un attīstīt LNS nekustamo īpašumu tehnisko stāvokli, lai varētu no tiem gūt ienākumus LNS darbības nodrošināšanai.

2. Sociālā rehabilitācija.

- 2.1. LNS turpināt darbu pie nedzirdīgo zīmju valodas attīstības un nostiprināšanas – regulāri papildinot gan esošās, gan izdodot jaunas vārdnīcas.
- 2.2. Censties nedzirdīgo zīmju valodas attīstībai un apguvei piesaistīt gan valsts, gan dažādu fondu finansējumu.
- 2.3. LNS jācenšas panākt, lai nedzirdīgo bērnu izglītošanas process tiktu nodrošināts pielietojot nedzirdīgo zīmju valodu. Šajā sakarā jācinās, lai pedagogi pārvaldītu zīmju valodu, vai arī izglītības procesā tiktu nodrošināti nedzirdīgo zīmju valodas tulka pakalpojumi.
- 2.4. LNS sadarbojoties ar izglītības iestādēm uz apstiprināto profesijas standartu bāzes jācenšas nodrošināt zīmju valodas tulku apmācību, lai nodrošinātu nedzirdīgo cilvēku pieprasījumu pēc kvalificētiem zīmju valodas tulkiem.
- 2.5. Jācenšas panākt, lai zīmju valodas tulku atalgojums būtu konkurētspējīgs darba tirgū un tas veicinātu izglītotu cilvēku vēlmi kļūt par zīmju valodas tulkiem.
- 2.6. LNS jācenšas paplašināt alternatīvo aprūpes formu pieejamību un sniegt informāciju nedzirdīgajiem cilvēkiem par citu organizāciju sniegtajiem alternatīvās aprūpes pakalpojumiem.
- 2.7. Regulāri jācenšas paaugstināt LNS strādājošo sociālo darbinieku un sociālā darba organizatoru kvalifikāciju, lai nodrošinātu nedzirdīgajiem cilvēkiem kvalitatīvas konsultācijas un informāciju sociālajos jautājumos.
- 2.8. Lūgt Labklājības ministriju piešķirt papildus līdzekļus surdotehnisko palīgīdzekļu iepirkumam.
- 2.9. Lūgt Labklājības ministriju papildināt piešķiramo surdotehnisko palīgīdzekļu sortimentu ar jaunākajām tehnoloģiskajām izstrādēm.

- 2.10. Paplašināt SPC sniegto maksas pakalpojumu apjomu, skaitu un sortimentu.
- 2.11. Investēt papildus līdzekļus SPC darbības modernizēšanai, nodrošinot kvalitatīvu klientu apkalpošanu visos Latvijas reģionos.
- 2.12. Veikt nepieciešamos sagatavošanas darbus un organizēt SPC darbības atbilstības pārbaudi ISO 9001 – 2000 sertifikāta saņemšanai.

3. Integrācijas jautājumi.

- 3.1. LNS jāseko izmaiņām likumdošanas un normatīvajos aktos informējot nedzirdīgos cilvēkus par izmaiņām vai labojumiem gadījumos, kas attiecināti uz dzirdes invalīdiem.
- 3.2. Latvijas Televīzijai ierosināt uzlabojumus informācijas sniegšanā, paplašinot raidījumu titrēšanu, sevišķu vērību pievēršot informācijas sniegšanai ārkārtas situācijās.
- 3.3. Vides pieejamības nodrošināšanai un lai informētu sabiedrību un pakalpojumu sniedzējus, izstrādāt un izdot bukletu ar pamācību, kā kontaktēties ar nedzirdīgu cilvēku, kādā veidā viņam palīdzēt.
- 3.4. Sadarbībā ar valsts un pašvaldību institūcijām jāpanāk savlaicīgas palīdzības pieejamība krīzes un ārkārtas situācijās nonākušajiem dzirdes invalīdiem;
- 3.5. LNS izveidot sadarbību starp izglītības iestādēm, kurās mācās nedzirdīgie bērni un viņu vecākiem, tādējādi kopīgiem spēkiem panākot izglītības līmeņa uzlabošanu nedzirdīgajiem bērniem;
- 3.6. Lūgt valsts institūcijas izstrādāt tādu likumdošanu, kas sekmētu pieņem darbā dzirdes invalīdus;
- 3.7. LNS izveidot sadarbību ar Valsts nodarbinātības aģentūru, tādējādi uzlabojot dzirdes invalīdu iekļaušanu darba tirgū;
- 3.8. Lūgt valsts un pašvaldību institūcijām izskatīt iespējas iedalīt vairāk finansiālo līdzekļu no saviem budžetiem zīmju valodas tulku pakalpojumu nodrošināšanai;
- 3.9. LNS organizēt kopīgus dzirdīgo un nedzirdīgo pasākumus, kuros būtu iespējas dzirdīgiem vairāk izprast nedzirdīgo dzīvi sabiedrībā tādējādi veicinot nedzirdīgo cilvēku integrēšanos sabiedrībā;
- 3.10. LNS veicot aptauju izskatīt nepieciešamību izveidot dienas centrus, kuros sev palīdzību un nodarbes atrastu vientuļie un ar zemu izglītības līmeni esošie nedzirdīgie.

4. Komunikāciju tehnoloģijas.

- 4.1. LNS sadarbībā ar Satiksmes ministriju un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu jāpanāk iespēja nedzirdīgajiem cilvēkiem komunicēt ar valsts glābšanas dienestiem;
- 4.2. Lūgt visām telekomunikāciju firmām sniegt nedzirdīgajiem interneta pieslēgumu ar atlaidēm;
- 4.3. Popularizēt nedzirdīgo vidū personīgo datoru ar pastāvīgo interneta pieslēgumu izmantošanu;
- 4.4. Popularizēt teksta telefoniem alternatīvo dzīvās sarunas iespēju – ar datorprogrammas Messenger palīdzību reālā laika informācijas apmaiņā un mobilajām komunikāciju tehnoloģijām bāzētās saziņas iespējas.
- 4.5. Komunikācijas pakalpojumu nodrošināšanā jācenšas pielietot jaunākās tehnoloģijas un jāinformē nedzirdīgie par šo tehnoloģiju izmantošanas iespējām.

5. Eiropas Savienības (ES) fondi.

- 5.1. LNS apsvērt iespēju izveidot nodaļu, kas nodarbotos ar ES fondu finansējuma piesaisti.
- 5.2. Cilvēku ar dzirdes traucējumiem sociālo problēmu risināšanas veicināšanai izstrādāt projektus un piedalīties ES fondu izsludinātajos projektu konkursos;
- 5.3. Izstrādāt un iesniegt projektus alternatīvās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībai un paplašināšanai.
- 5.4. Izstrādāt un iesniegt projektus Sabiedrības Integrācijas Fonda administrētās grantu shēmas Eiropas Sociālā Fonda izsludinātajos konkursos.

6. Likumdošana, normatīvie akti.

- 6.1. Ierosināt Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai iesniegt priekšlikumu MK izdot saistošos noteikumus visām pašvaldībām, kas neļauj pieņemt lēmumus sociālajos jautājumos nekonsultējoties ar attiecīgās sfēras sociālo NVO. Par pozitīvu piemēru minēt Valmieras sociālo NVO koalīcijas veiksmīgo sadarbību ar pašvaldību.
- 6.2. LNS kā ieguldījumu abpusējā sadarbībā var piedāvāt sociālo darbinieku apmācību mazajās pašvaldībās, kā komunicēt ar nedzirdīgām personām un izdot bukletu pašvaldību sociālajiem darbiniekiem ar pamācību kā runāt ar nedzirdīgu cilvēku, kāda veida palīdzība parasti ir nepieciešama (galvenokārt informācija vieglā valodā)
- 6.3. LNS iesaistīties konstruktīvā dialogā ar valdību izejot no MK parakstītā Memoranda apstiprinātajiem punktiem, t.i. II daļas 6. pantu “MK apņemas sekmēt valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu biedrībām, nodibinājumiem UN CITĀM pilsoniskās sabiedrības institūcijām”, sevišķi akcentējot šī panta **b** punktu – “atbalstot nevalstisko organizāciju un to sadarbības tīkla iesaistīšanu valsts pārvaldes darbību un tai noteikto funkciju izpildi” , kā arī 5. panta **d** punktu – “ nodrošinot nevalstiskajām organizācijām iespēju sekot līdzī tiesību aktu projektu izstrādei un **sniegt par tiem atzinumus**, arī uzlabojot nevalstisko organizāciju informētību par tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu virzību MK un ministrijās” .
- 6.4. LNS izstrādāt taktiku, kā prezentēt sevi kā augsti kvalificētu ekspertu – konsultantu personu ar dzirdes traucējumiem problēmās un to risinājumu iespējās.
- 6.5. LNS iesaistīties konstruktīvā dialogā ar valdību izejot no MK parakstītā Memoranda II daļas 5. panta, attiecinot to uz līdzdalības veicināšanu un attiecīgajiem atbalsta mehānismiem, kā arī impulsiem lēmumu pieņemšanas procesos valsts un ES līmenī. Pirmslēmumu konsultācijas ar NVO un to sniegto atzinumu pieņemšana ir uzskatāma par obligātu un neatņemamu lēmumu pieņemšanas sastāvdaļu. Ja šādas konsultācijas vai viedokļa uzklauššana nav notikušas, atbildīgajai ministrijai jānorāda paskaidrojošs iemesls. Sekmējama labas prakses popularizēšana un pārņemšana dažāda līmeņa un posmu lēmumu pieņemšanā.

7. Nodarbinātība.

- 7.1. Regulāri un neatlaidīgi jāpieprasa izveidot tādu likumdošanu, kas ieinteresētu darba devējus pieņemt darbā invalīdus.
- 7.2. Sadarboties ar Nodarbinātības valsts aģentūru nedzirdīgo bezdarbnieku pārkvalifikācijas kursu organizēšanā un informācijas nodarbinātības jautājumos pieejamības nodrošināšanā.
- 7.3. Sadarboties ar citām organizācijām un iestādēm ar mērķi novērst ir invalīdu diskrimināciju darba tirgū.
- 7.4. Sadarboties ar valsts institūcijām, lai nodrošinātu profesionālās izglītības pieejamību nedzirdīgajiem cilvēkiem.

Darbības programma apstiprināta LNS 16.kongresā 2005.gada 23.jūlijā Rēzeknē.